

Dva ocelové kotouče - plný (1) a mezikruhový (2) jsou sesazeny s přesahem Δ a náde se začnou otáčet. Určete kritické otáčky, při kterých slaz mezi kotouči vymizí.

Dáno: $\Delta = 2 \cdot 10^{-5} \text{ m}$, $a = 5 \cdot 10^{-2} \text{ m}$, $b = 0,3 \text{ m}$, $E = 2 \cdot 10^{11} \text{ Pa}$,
 $\nu = 0,3$, $\rho = 7800 \text{ kg/m}^3$

Pro radiální a obvodové napětí v rovinných kotoučích platí vztahy

$$\sigma_r(r) = A - B \frac{1}{r^2} - \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 r^2, \quad \sigma_t(r) = A + B \frac{1}{r^2} - \frac{1+3\nu}{8} \rho \omega^2 r^2$$

Pro dva kotouče je nutné určit 4 konstanty.

Okrajové podmínky:

(1) $\sigma_{r_1}(0) = \sigma_{t_1}(0) \Rightarrow B_1 = 0$

(2) $\sigma_{r_1}(a) = \sigma_{r_2}(a) \Rightarrow A_1 - \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 a^2 = A_2 - B_2 \frac{1}{a^2} - \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 a^2$

(3) $\sigma_{r_2}(b) = 0 \Rightarrow A_2 - B_2 \frac{1}{b^2} - \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 b^2 = 0$

(4) $u_2(a) - u_1(a) = \Delta \Rightarrow \Delta = \frac{a}{E} \left\{ - \left[A_1 - \frac{1+3\nu}{8} \rho \omega^2 a^2 - \nu \left(A_1 - \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 a^2 \right) \right] + \left[A_2 + B_2 \frac{1}{a^2} - \frac{1+3\nu}{8} \rho \omega^2 a^2 - \nu \left(A_2 - B_2 \frac{1}{a^2} - \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 a^2 \right) \right] \right\}$

Po úpravě: (2a) $A_1 - A_2 + B_2 \frac{1}{a^2} = 0$

(3a) $A_2 - B_2 \frac{1}{b^2} = \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 b^2$

(4a) $-(1-\nu)A_1 + (1-\nu)A_2 + (1+\nu)B_2 \frac{1}{a^2} = \frac{\Delta E}{a}$

$\Rightarrow$ (4b) $-A_1 + A_2 + \frac{1+\nu}{1-\nu} B_2 \frac{1}{a^2} = \frac{\Delta E}{(1-\nu)a}$

Sečtením (2a) a (4b) dostaneme $B_2 = \frac{\Delta \cdot a}{2} E$

a z rovnice (3a) $A_2 = \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 b^2 + \frac{\Delta \cdot a}{2} E \frac{1}{b^2}$

Radialní napětí na poloměru a bude

$$\sigma_{r_2}(a) = \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 b^2 + \frac{\Delta \cdot a}{2} E \frac{1}{b^2} + \frac{\Delta \cdot a}{2} E \cdot \frac{1}{a^2} - \frac{1+3\nu}{8} \rho \omega^2 a^2 =$$

$$= \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 (b^2 - a^2) - \frac{\Delta \cdot a}{2} E \frac{b^2 - a^2}{a^2 b^2}$$

Kritická úhlová rychlost plyne z rovnice

$$\frac{3+\nu}{8} \rho \omega_k^2 (b^2 - a^2) - \frac{\Delta \cdot a}{2} E \frac{b^2 - a^2}{a^2 b^2} = 0$$

$$\omega_k^2 = \frac{4}{3+\nu} \frac{\Delta \cdot a}{a^2 b^2} E \frac{1}{\rho}$$

POZN.:

Poražujeme-li kotouček (1) za tuhý (jeho deformaci lze pominout), pak máme pouze jeden kotouč a okrajové podmínky budou:

$$(1) \sigma_{r_2}(b) = 0 \rightarrow A - B \frac{1}{b^2} - \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 b^2 = 0$$

$$(2) u_2(a) = \Delta \rightarrow \Delta = \frac{a}{E} \left(A + B \frac{1}{a^2} - \frac{1+3\nu}{8} \rho \omega^2 a^2 - \nu \left(A - B \frac{1}{a^2} - \frac{3+\nu}{8} \rho \omega^2 a^2 \right) \right)$$

Z podmínek dostaneme konstanty A a B

